

SCHAMINÉE <<

Sjaele zeiver

Schele kwijl, het eindeloos doorzagen over helemaal niets. *Sjaele zeiver*, pure kolder. In het dorp waar ik ben opgegroeid, heb ik heel wat *sjaele zeiver* aangehoord. Om twee redenen houd ik van deze woorden. Op de eerste plaats omdat ze, net als zoveel andere woorden en uitdrukkingen in het Limburgse, Drentse of Achterhoekse dialect, zo'n compact begrip vormen. Zegswijzen die in welke vertaling dan ook aan kracht verliezen. Ze hebben een *couleur locale*, een eigen, onvervangbare betekenis en daarmee een eigen waarde. Dat geldt ook voor veel waarden van onze Wageningse gemeenschap, die prachtige smeltkroes van eigenzinnige studenten, onderzoekers en medewerkers. De tweede reden is inhoudelijk. Juist in een zo serieuze bezigheid als het bedrijven van wetenschap bestaat behoefte aan relativering. Met af en toe een glimlach bij het besef van de eigen tekortkomingen. In 1933 publiceerde André Malraux zijn beroemde roman *La condition humaine*, in het Nederlands vertaald als *Het menselijk tekort*. Wat betekent het voor de mens om mens te zijn? Het besef dat het bestaan eindig is kan leiden tot een ongebreidelde drang zich te verheffen, in een zinloos pogen de dood te ontkennen. Ik ben 't eens met de eigentijdse Vlaamse filosoof Axel Ronse dat de kunst van het leven het aanvaarden van de eindigheid is, en zo het zelfgenoegzame te voorkomen. Waar het op aankomt is het kiezen van het moment, van het weten wanneer wel en wanneer geen *sjaele zeiver*. De absolute grootmeester van *sjaele zeiver* was Toon Hermans, de koning van de timing. Dit voorjaar is het tien jaar geleden dat Toon is overleden. Voor mij zal hij eeuwig voortbestaan. **® Joop Schaminée**